

POSTANOWIENIE

Dnia 16 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku E. U.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o odsetki ustawowe od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 16 stycznia 2020 r.,
skargi wnioskodawczyni o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 czerwca 2019 r., sygn. akt XIII Ua (...),

**odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania i nie obciąża
wnioskodawczyni kosztami postępowania ze skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2017 r., XIII Ua (...), sprostowanym postanowieniem z dnia 10 października 2019 r., Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawczyni E.U. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. o odsetki ustawowe od zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego, którym oddalono odwołanie wnioskodawczyni od decyzji organu rentowego z dnia 6 grudnia 2017 r., odmawiającej przyznania odsetek od wypłaconego zasiłku chorobowego za okres od dnia 24 czerwca do dnia 28 lipca 2016 r., oraz zasiłku macierzyńskiego za okres od dnia 29 lipca 2016 r. do dnia 27 lipca 2017 r.

W ocenie Sądu drugiej instancji, zebrany materiał dowodowy pozwalał uznać, że dopiero postępowanie sądowe wyjaśniło całokształt okoliczności zatrudnienia wnioskodawczyni u jej matki, i w konsekwencji ustalenie podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 14 marca 2016 r. Tym samym organ rentowy nie ponosił winy za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego - art. 85 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm., dalej ustawa systemowa).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik ubezpieczonej zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 64 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 645 ze zm. dalej ustawa zasiłkowa), w związku z art. 85 ust. 1 ustawy systemowej, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że organ rentowy „nie ponosi winy za opóźnienie w wypłacie zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego w sytuacji, gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych dysponował materiałem dowodowym i informacjami o dowodach, które zostały następnie przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w B. i stanowiły podstawę wydania przez tenże Sąd wyroku, (...)”.

Pełnomocnik wskazał, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej w związku z art. 85 ust. 1 ustawy systemowej i wniósł o stwierdzenie niezgodności z prawem zaskarżonego wyroku wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik wskazał, że skutek wydania zaskarżonego wyroku ubezpieczona poniosła szkodę w wysokości 1.738,99 zł, wskazując że wzruszenie powyższego prawomocnego wyroku nie było i nie jest możliwe.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że organ rentowy mógł poczynić wszystkie ustalenia faktyczne i wyjaśnić wszystkie okoliczności konieczne do wydania prawidłowej decyzji. Zdaniem pełnomocnika ubezpieczonej, Sąd Okręgowy w B., rozpatrując jej odwołanie od decyzji organu rentowego, nie dokonał żadnych nowych ustaleń, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu

na etapie postępowania administracyjnego. Stąd też zaistniałe opóźnienie w wypłacie świadczeń z zasiłku chorobowego i macierzyńskiego jest następstwem okoliczności, za które organ ponosi odpowiedzialność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 424¹ § 1 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przedmiotem zaskarżenia skargą są zatem prawomocne orzeczenia sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, czyli orzeczenia merytoryczne (co do istoty sprawy) oraz postanowienia niemerytoryczne (tzw. formalne), o ile są one postanowieniami kończącymi postępowanie w sprawie. Ogólnie trzeba zauważyć, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, usytuowana wśród nadzwyczajnych środków zaskarżenia, mająca na celu uzyskanie odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem działania władzy publicznej przez wydanie orzeczenia, może odnieść zamierzony skutek tylko wówczas, gdy wskazane w niej naruszenie prawa ma charakter kwalifikowany, elementarny i nie może być rozumiana jako środek prowadzący do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w odniesieniu do każdego wadliwego wyroku. Przy wydawaniu każdego orzeczenia sądowego dokonywana jest wykładnia stosowanego prawa, z istoty swej otwarta na wielość możliwych interpretacji, za niezgodne z prawem można uznać tylko orzeczenie oczywiście sprzeczne z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo takie, które zostało wydane w wyniku wykładni oczywiście błędnej lub wadliwego zastosowania prawa, widocznych bez głębszej analizy prawniczej. W związku z tym nie można stwierdzić niezgodności z prawem orzeczenia opartego na przepisie prawa, którego treść dopuszcza możliwość różnych interpretacji i gdy za każdą z nich przemawiają uzasadnione argumenty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r., II BP 6/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 42). Innymi słowy, niezgodność z prawem rodząca

odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć – w ocenie Sądu Najwyższego - charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności (por. wyroki: z dnia 18 stycznia 2005 r., II BP 1/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 351 oraz z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007 nr 2, poz. 35). W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że niezgodność orzeczenia (obecnie wyroku) z prawem stanowi autonomiczną kategorię bezprawności i nie może być utożsamiana z pojęciem szeroko rozumianej bezprawności, występującym w dziedzinie odpowiedzialności cywilnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lipca 2010 r., I CNP 100/09, LEX nr 603887). Za orzeczenie niezgodne z prawem uznać można tylko takie orzeczenie, które jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa o charakterze oczywistym i niewymagającym głębszej analizy prawniczej (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007 nr 1, poz. 17; z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, niepublikowane; z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35; z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06, niepublikowane i z dnia 25 maja 2007 r., I CNP 17/07, LEX nr 286765).

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy trzeba przypomnieć, że Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku, oceniając materiał dowodowy, uznał że dopiero postępowanie sądowe ujawniło nowe dowody, które były podstawą do zmiany skarżonej decyzji organu rentowego z dnia 20 września 2016 r. i wyjaśniło wszystkie istotne okoliczności sprawy i zatrudnienia wnioskodawczynie u jej matki, a w konsekwencji ustalenie podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. Przewidziane w art. 85 ust. 1 wyłączenie odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu uchybienia terminom przewidzianym w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych następuje w przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Przesłanki egzoneracji organu rentowego były przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W judykaturze przyjmowano jej możliwość, gdy

opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczeń było skutkiem przyczyn niezależnych od organu (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005 nr 10, poz. 147 i z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04, OSNP 2005 nr 19, poz. 308). W ocenie Sądu Najwyższego organ rentowy nie ponosił winy za opóźnienie wypłaty zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy systemowej, a wykładnia przepisów dokonana przez Sąd Okręgowy jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. Sąd Najwyższy odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest oczywiście bezzasadna. Z orzecnictwa dotyczącego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania można przyjąć, że oczywista bezzasadność skargi to bezzasadność stwierdzana przez Sąd Najwyższy *prima facie*, niewątpliwa, niewymagająca badania. Skarga jest bezzasadna, gdy bez głębszych rozważań można uznać, że żadna ze wskazanych podstaw jej nie usprawiedliwia (podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z 12 maja 2010 r., I BP 2/10, z 26 sierpnia 2008 r., III BP 4/08, oba niepublikowane). W szczególności będzie to miało miejsce, gdy jest oczywiste, że orzeczenie nie jest niezgodne z prawem (podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010, nr 1-2, poz. 13).

Tym się kierując, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu na podstawie art. 424⁹ k.p.c., nie obciążając wnioskodawczynie kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.